

Redovnici u Istri

Pojava redovnika stara je malne kao i kršćanstvo. Već je u prvim stoljećima poslije Kristova uzašaća bilo ljudi, koji su se ozreklji imetka i obitelji te su se povukli u samoću, da se posvete duhovnom životu. Poslije su se udruživali u kolektivni život sa posebnim pravilima, u »redove«, da lakše postizavaju svoju svrhu. Razumije se, da se nijesu nigdje posvećivali samo molitvi nego i radu, bilo duševnom bilo tjelesnom. Nitko ne može izbrijati sve zasluge redovnika za uzdržanje stare i sredovječne kulture kao što također za gospodarski i prosvjetni napredak pojedinih krajeva. U sadanje vrijeme pomažu redovnici i redovnice u dušobrižničkom, socijalnom i prosvjetnom radu. Kolikim je župnim crkvama, školama, bolnicama, zavodima za njegu staraca i zapuštene djece njihova pomoć potrebna i dragocjena! Zato nas i pitanje redovnika u Istri i na području STZ-a (Slobodnog tršćanskog zemljišta) zanima.

Na tom prostoru imaju najviše samostana franjevci: tri u Trstu, dva u Puli i po jedan u Kopru, Strunjanu, Pazinu, Rovinju, Malom Lošinj, Nerezinama i Zadru. Franjevački ogranak konventualci imaju po jedan samostan u Trstu, Puli i Cresu, dok drugi ogranak, trecoreci (glagoljaši) imaju samostan sv. Mihovila u Zadru i u Martinšćici na Cresu. Kapucini imaju svoj samostan u Trstu i na Rijeci, dok im je onaj u Zadru posve porušen zajedno sa crkvom. Salezijanaca imade samo u Trstu, Rovinju i na Rijeci, dok su tenediktinci u Dajli kod Lovrečice.

Redovnica imade najviše u Trstu, na Rijeci i u Puli, a bilo ih je ili ih još imade i u raznim manjim mjestima na pr. u Pazinu, Poreču i Balama.

Kad je Julijska Krajina došla pod Italiju, morali su malne svi hrvatski i slovenski redovnici prepustiti svoje samostane talijanskim redovnicima. Tako su morali otići slovenski i hrvatski redovnici iz Sv. Gore (kraj Gorice), iz Kopa, Pazina, Nerezina, Zadra i t. d. Stariji se ljudi sjećaju opsežnog rada hrvatskih kapucina na Rijeci, koji su izdavali mjesečnik »Našu Gospu Lurdsku«, vodili hodočašća te su milodarima Hrvata iz Hrv. Primorja i Istre sagradili lijepu crkvu sa kriptom ispod nje. Oni su pod D'Annunzium morali preko noći ostaviti samostan, crkvu, tiskaru i uopće sve, što su imali. Razumljivo je, da su svi spomenuti samostani bili također odijeljeni od hrvatskih i slovenskih redov-

ničkih provincija, u koliko su pod njih spadali, te su bili dodijeljeni talijanskim provincijama. Drukčije nije ni moglo biti pod Italijom i fašizmom.

Dok je u vrijeme Austro-Ugarske bilo u Istri veoma malo redovničkih zvanja, posvetilo se je pod Italijom mnogo hrvatskih djevojača redovničkom životu (samo iz jedne župe bilo ih je 19). Od tih je sada nekoliko na Rijeci, a druge su rastresene po samostanima u Italiji i Francuskoj na veliku štetu za naše krajeve. I u franjevcima je otišlo oko 15 hrvatskih istarskih dječaka, koji su sada svi svećenici. Kad su otišli u Italiju, nijesu više ni govorili ni učili hrvatski. Ipak su se zanimali za hrvatske knjige, tiskane u Trstu, te su djelomice sačuvali narodnu svijest, a svoj materinski jezik nijesu po-

sve zaboravili. Njihovi poglavari dozvolili su im, da se vrate u Istru, ako hoće. Dvojica su od njih u Puli.

Sada se prema novim prilikama opet polako mijenjaju redovnici i redovnice u našim krajevima. Talijanske su redovnice otišle iz Pazina, Poreča, Bala i Pule. Nekoliko je hrvatskih redovniča došlo nedavno u Poreč i Pulu. U franjevačkom samostanu u Pazinu su samo naši franjevci. Po jedan ili dva hrvatska redovnika jesu sada također u Rovinju, Malom Lošinj, Nerezinama i Puli, dok je franjevački samostan u Zadru priključen hrvatskoj provinciji sv. Jeronima. Za samostane u Pazinu, Rovinju, Puli, Malom Lošinj i Nerezinama stvoreni je za sada posebni franjevački komesarijat kao prelazno stanje. Nedamo se, da će se doskora urediti i sva ostala redovnička pitanja u skladu s novim prilikama.

Katolički život u Čehoslovačkoj

Češki i slovački katolici razvijaju sve ljepši i uspješniji rad na obnovi kršćanskog života svoje zajedničke domovine. Ovdje donosimo o tome nešto podataka.

Pred ovim velikim ljetnim praznicima organizira Čehoslovački savez brigu za pošiljanje omladine iz čeških u slovačke obitelji. To je vrlo važno za budućnost republike, da bi se Česi i Slovaci međusobno upoznali, približili i da bi produбили međusobnu suradnju i bratstvo. Boravak u obitelji pruža za to najbolju prigodu. Približava se ne samo omladina, nego i članovi obitelji i čitav krug rođjaka i znanaca. Tako niču prijateljski i volja za zajednički rad, neshvaćanje i predrasude prepuštaju mjesto pravim i trajnim simpatijama. Tako se na temeljima povjerenja i ljubavi priprema izgradnja ljepše i bolje udučenosti bratskih kršćanskih slavenskih naroda. Čehoslovački savez jamči, da će za djecu u Slovačkoj biti sve dobro uređeno, kao i to, da će mladež biti smještena u dobre obitelji.

Novi praški nadbiskup dr. Josip Beran razvija ljepši pastoralni i kulturni rad. Nedavno je u praškoj katedrali blagoslovio grob neznanog djeteta. Sada pokreće izdavanje češkog svetovlavlavskog kancionala. Brine se nadalje za katoličko školstvo.

Naklada »Universum« u Pragu izdaje djelo dra Josipa Kubalika: »Papinska nepogrešivost i njezini odjeci u slavenskim zemljama, naročito češkima. To je prva češka povijest vatikanskog sabora. Mladi češki crkveni historičar iznosi na temelju dokumenata stav Strömsmayera, Jirsika i Schwarzenberga. Bit će to važan doprinos modernoj crkvenoj povijesti. Drugo je lijepo djelo »Sv. Pismo Novoga Zavjeta«, koje je nedavno izdala naklada »Výschrade«.

Slovačka pak stoji u znaku duhovne obnove. 50.000 hodočasnika sudjelovalo je 17. svibnja u pohodu Majci Božjoj od Sedam Zalosti, zaštitnici Slovačke u Saštinu (u jugozapadnoj Slovačkoj). Sve skupa posjetilo je Saštin u svibnju više od 200.000 hodočasnika. Bratislavski katolici pošli su sa pokorničkim križem u Mariamku. Krž su nosili predstavnici svih stajala (inteligencije, svećenika, oficira, radnika i t. d.). U Bratislavi,

Košicama i Ružomberku drži se izmeđju 29. svibnja i 2. srpnja čitav niz duhovnih vježbi: za žinovnike, žinovnice, akademičare, socijalne radnike, slobodna zvanja, gimnazijalce, željezničare i t. d. Organiziraju ih »Katolička kancelarija« u Bratislavi. Dom duhovnih vježbi »Josefinum« u Košicama i Ekzerkicijski dom Pr. sv. Srca u Ružomberku. Sjemeništa (velika i mala) u Bratislavi, Banjskoj Bistrici, Njitr, Spišskoj kapitulji i Biskupskoj internat u Njitr raspisali su natječaj za primanje pitomaca u školskoj godini 1947./1948.

U Žilini je održan četvi kršćanske socijalne filozofije od 13. travnja do 4. svibnja. Odaziv gradjana, radnika i seljaka nije je neočekivan. Predavali su: dr. T. Zubeck, O. F. M.; »Pogled na socijalni položaj današnjice«; dr. Peter Gul'a, urednik sociološkog Zbornika Matice Slovačke; »Vrtak liberalno-kapitalističkog sistema«; vr. E. Filo; »Dialektički materijalizam«; dr. Emilija Duchonova; »Opadanje čudoreda« — socijalna bolest današnjice; Polikarpo Minarik, O. F. M.; »Čudoredi i socijalne prilike u tvornicama«; primarius Državne bolnice u Žilini dr. Pavol Radosa; »Obitelj i pitanje populacije«; dr. St. Stefkovič; »Rješenje socijalnog pitanja u smislu papinskih enciklika« i misionar P. Bindač, S. V. D.; »Pogledi na katolicizam na Dalekom Istoku«.

U Bratislavi je umro zaslužni župnik Presvetog Trojstva Augustin Hladik. — Grkokatolički svećelničari oemovali su udruženo za promicanje svog duhovnog života. — 8. svibnja održao je »Moyseus« društvo slovačkih katoličkih akademičara, vrlo uspješno knježevno veče. — 15. svibnja posvetio je preuz. Buzalka u kapucinskoj crkvi u Bratislavi četiri mlada pripadnika toga reda za svećenike, a jednoga za dijakona.

Novoosnovano društvo katoličkih svećelničaraca u Košicama »Radlinsky« započelo je svoj rad nizom predavanja. Preuz. dr. Pavol Antonausch, administrator u Trnavi (pod njegovu administraturu spada Bratislava i preko miljun vjernika u jugozapadnoj Slovačkoj) slavi 25-godišnjicu svog imenovanja. Bratislki češki i slovački narodi živo rade oko duhovne i gospodarske obnove svoje oslobodjene domovine.

Benediktinski samostani u Boki Kotorskoj

Slavci ove godine bilježili i četiristogodišnjicu smrti velikoga sv. Benedikta, osnivača mnogo zaslužnog reda benediktinaca, koji je plodonosno radio kroz toliko vjekova u svim našim krajevima i bio veoma zaslužan za vjeru, za nauku, za kulturu i prosvjetu, bit će shodno, radi historije, navesti benediktinske samostane, koji su nekada postojali na malenom području Boke Kotorske, području sadašnje kotorske biskupije.

Koliko je poznato, u Boki Kotorskoj bilo je 11 samostana otaca benediktinaca, i to: 1. Gospe od Milosti na Otoku, pod Krtolinom, gdje je bila prva pomorska škola, naučica za bokeljsku mladež; 2. Sv. Jurja, ia otočiću kod Perasta; 3. Sv. Petra u Bogdašćima; 4. Sv. Nikole u Dobroti; 5. Sv. Marije u Risanu; 6. Sv. Marka u Tivtu; 7. Sv. Petra u Bijelju; 8. Sv. Luke u Krtolinu; 9. Sv. Mihovila na Prevlaci; 10. Sv. Marije u Budvi i 11. Sv. Marije u Rotcu.

Benediktinci su obavljali službu Božju na staroslovenskom jeziku (glagolicom), po starom običaju, dozvolom Sv. Stolice (v. Dr. Luka Jelić: »Fontes Liturgiae glagolito Romanae«, XIII, sv. str. 13 i XIV, sv. str. 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13 i 17), kao što se u Kotorskoj biskupiji, u davnini, po župama obavljala služba Božja na staroslovenskom jeziku (v. »Acta Episcopii Joan. Ant. Castelli: »Relazione della Diocesi e città di Cattaro«, sv. 22, rel. 4, str. 4-5).

Dom Ante Milošević

Pismo novoposvećenog grkokatoličkog biskupa Dra. Vasilija Hopko

Pomoćnim biskupom prešovskog grko-katoličkog biskupa Dra Pavla Goidiča postao je Dr. Vasilij Hopko. Na imenovanje čestitalo mu je i uredništvo češkog lista »Apostolat« sv. Cirila i Metodaa. Na tu čestitku odgovorio je biskup oduljnim pismom, u kojemu govori o svom odnosu prema češkom narodu i u Pragu, gdje je započeo svoje svećeničko djelovanje. O svom životu u Pragu veli: »Bila je to za mene veoma lijepa životna škola. U Pragu sam naučio ljubiti sve, što je katoličko, jer je zastupstvo katolicizma u Pragu bilo uvijek na svom mjestu. U Pragu sam još više naučio ljubiti svoj obred (grkokatolički), kad sam vidio, kako ga vole i drugi, a naročito braća Česi. Prag me je naučio biti uistinu Slavenom, jer sam spoznao, da je to pravi slavenski grad, gdje se svaki Slaven osjeća kao kod kuće. U Pragu sam počeo poznavati život u njegove socijalne strane, kad sam vidio svoje vjernike dolaziti u crkvu za Božić bez zimskog kaputa, samo u kratkoj stromašnoj suknji. Nijesu ostali kod kuće, jer su bili vjerni crkvi. I Česi su rado dolazili na našu službu Božju u sv. Klementa, gdje su većina učesnika sačinjavali muškarci. Našli su vjernici našim bili ratni emigranti, dael, vojnici i radnici. Za nekoliko godina svoga djelovanja u Pragu dobro sam upoznao češki narod u gradovima i na selu, u Češkoj i u Moravskoj. Taj mi je narod veoma simpatičan zbog svoje kulture i praktičnosti. Upoznao sam veoma mnogo iskrenih, svjetinani i praktičnih katolika, možda još više nego kod kuće. — Na što osobito nastojim, jest iskrena ljubav Čeha i Moravljana prema nama. Nikada nfešam naišao a njihove strane na kakve poteškoće bilo vjerske bilo narodnosne. Osobito mi je u miloj uspomeni »Apostolat« sv. Cirila i Metodaa i njegov praflak odobor sa neumornim tajnikom, pokolnim profesorom, drom Franjom Pechuška, koji se je cijelim svojim svećeničkim životom posvetio našim grkokatolicima.

ŽIVOT S CRKVOU APOLOGETSKI KUTIĆ

Dobro i zlo, istina i laž

(Izvadak iz propovijedi jednog župnika.)

TREĆA NEDEJLJA PO DUHOVIMA

(Dne 15. lipnja)

Današnja nedjelja dotazi u osmini blaždana press. Srca Isusova. U raznim dijelovima sv. mise prevladava misao o duši, koju Isus ljubežljivo traži i zove, a ona zaljubljuje zapada često u grijeh, te mu se tako nezahvalno odmiče.

Sv. misa počinje ovim »ulazom«: »Pogledaj me i smiluj se, jer sam osamljen i ubog. Vidi moje poniženje i moju muku, i oprosti mi sve moje grijeh, Bože moj, K Tebi, Gospodine, dajem dušu svoju; Bože moj, u Tebe se uzdam, ne daj da se zastidim.«

U poslanici opominje nas sv. Petar, neka se pozidimo pred kakvo rukom Božjom i neka Bogu prepustimo svoje skrbi, a glavna zadaća nek nam bude spasiti dušu, jer naš protivnik djavo obilazi kao lav riućući i traži, koga da prožder. Njemu se moramo »odprijetiti, a u toj borbi dat će nam moć »Bog svake milosti, koji nas je pozvao na svoju vječnu slavu.«

U »vanđelju« (po Luki 16, 1-10) pripovijeda nam Isus raznim prispodobama, kako je i na nebu volio veselje, kad se na zemlji koji grešnik preobrati te čini pokoru. To veselje predočuje nam Isus pripovijedajući o veselju pastira, koji je ostavio 99 ovaca pa je išao tražiti i našao izgubljenog ovca, i o veselju siromašne žene, koja je našla izgubljeni novac.

ČETVRTA NEDEJLJA PO DUHOVIMA

(Dne 22. lipnja)

Cesto se događa u životu, da čovjek postane malodušan zbog zlog niteškosti i protivnosti. Početak današnje sv. mise tješi nas ovim riječima: »Gospodine je moja svjetlost i moje spasenje; koga da se bojim? Gospodin je branitelj moga života, od koga da strepnim? Neprijatelj moj, koji me muče, sam iznemazio i padao. Da se utabori protiv mene volje, ne uplašit se srce moje.«

U poslanici (Rimljanima 8, 18-23) opominje nas sv. Pavao, da trpjenje na ovom svijetu nije ništa protiv slavi, koja nas čeka na drugom svijetu. Zatim nam sv. Pavao predočuje razliku između »stvorova«, koji su u »rospstvu, i onih, koji imaju »prvenstvo Duha« te očekuju »Božje poštenstvo«. Prvi su ljudi u rospstvu grješa, a drugi u milosti povećujući kao posinjena deca Božja.

Zatim čita mislne ove riječi: »Milostiv nam budi, Gospodine, našim grijesima, da možda ne reknu nezaboga: »Gospodine, izbavi nas.«

U »vanđelju« (po Luki 5, 1-11) pripovijeda nam, kako je Isus učio iz ladje narod, željan istine. A kad je apostoli »riberina rekao, neka bace mreže u vodu, uložili su odmah toliko riba, da su se ladje njih napunile i prepunile, premda su prije čitavo noć lovili uzalud. Čudo je bilo tako očevidno, da je apostol Petar pokleknuv pred Isusom i

rekao mu: »Otiđi od mene, jer sam grešan čovjek. A Isus mu je odgovorio: »Ne boj se Odsad ćeš loviti ljude.«

BLAGDAN SV. PETRA I PAVLA

(Dne 29. lipnja)

Dva prva i najglavnija širitelja kršćanstva bilih sv. Petar i sv. Pavao. Sv. Petra je Isus postavio za poglavara svoje Crkve, a sv. Pavla, koji je progovorio prve kršćane, pozvao je Isus i dao mu milost, da se preobrati te da postane najglavniji i najžaliviji širitelj Božje vjere. Obojicu je struja tadanjeg života dovele u Rim, gdje su dali život za Krista.

U čitanju (Djela Apostolskih) pripovijeda nam se, kako je bio sv. Petar oslobođen iz zatvora od anđela Božjega. Vjernici, koji su s njega neprestano molili, dočekali su ga s velikim veseljem.

Evangelije (po Mateju 16, 13-19) pripovijeda nam, kako je Isus pitao svoje učenike, za koga ga drže oni. A Petar mu odgovori: »Ti si Krist, sin Ziloga Boga.« Isus mu nato reče: »Blago tebi, jer ti si nije objavilo tišelo i krv, nego moj nebeski Otac. A ja tebi kažem: »Ti si Petar (štiljena) i na toj stijenji sazgradit ću svoju Crkvu i paklena je vatra neće nadvladati.«

Kod veterane pjeva se na taj blagdan o starti tih dvaju velikana, ova:

Krasote puno rasko svjetlo vječito Natopio je sjajem sreće zlatni dan, Što poglavice apostolske vještava I grešnicima prolaz s neba otvara.

USKRS U RUSIJI

Evo, kako neki novinar opisuje Uskrs u Rusiji! Na uskrsnu nedjelju 13. travnja prema starom kalendaru, pošao sam rano ujutro u pravoslavnu katedralu Bogojavljenja u Moskvi, da prisustvujem starim crkvenim obredima. Vidio sam na tisuće muškaraca, žena i djece svake starosti i svih slojeva, koji su se žurili kroz tamne ulice u crkvu. Jedva sam se progurao u sjajno rasvijetljenu katedralu. Nikada u životu nijesam vidio crkvu, tako punu ljudi! Među vjernicima bio je znatan broj mladih ljudi, neki od njih bili su u vojničkoj uniformi. Službu Božju je velikom Aleksije, patrijarh svih Rusa s svećnikom asistentima. Dva su kora nazimjenice odgovarala molitvama svećenika. Pjevanje me je ganulo, no još više me je zadivila pobožnost vjernika, koji su se duboko klanjali i križali prema istočnom običaju. Kad je dakon zapjevao: »Kriste vskreseti, cijela je crkva jednoglasno odgovorila: »Vo istinu vskreset! To je bio prizor, koji će mi ostati neizbrisiv u mojoj uspomeni, a bio je to i simbolički dokaz, da vječno svijetlo istine ne može ugastiti. Bio je to izrazaj prave, iskrene pobožnosti ruskoga naroda. Pripovijedali su mi, da je isti prizor odigrao i u 30 drugih moskovskih crkava.

Postoji dogma kršćanske vjere, da Bog, koji je stvorio Istinu i Dobrotu, po sebi neće zlo. Ne može Bog pogriješiti, jer je bezgranično savršen. Ali stvarno Bog ipak pripušta zlo, ne samo fizičko nego i moralno. Sv. Augustin napovezuje, da Bog pripušta zlo, da iz njega izvuču neko više duhovno dobro. I naša stara »poslovica« tvrdi, da »nija svako zlo za gore.«

L

To dokazuje poredak Božje Milosti, stvoren oltajstvom našeg Otkupljenja na Golgoti. Apsolutno jedino dobro je samo Bog. Ako Bog nešto stvara — a stvorio je ovaj svemir, našu planetu i sve što živi i postoji na njoj — to stvara isključivo za svoju slavu. Jer nema više i plemenitije svrhe iznad Boga. To nam je jasno. S tom svrhom je stvorio na stvora razumnih bića, kao što su ljudi.

Ali da ne postoji što u svijetu, mračna strava u prirodi i čovjeku, ne bi se očitovali svi atributi Božjeg »savršenstva«. U prvom redu Njega pravda, milosrdje, ljubav, skrb ili providnost. Upravo za to, što raspoloženo slobodnom voljom, nosimo odgovornost za svaki svoj smišljen čin. Tu postoji zakon sankcije: krpeost mora biti nagrađena, zloća mora biti kažnjena. Gdje? Na ovoj zemlji ili onkraj groba. Ali kad ne bi postojao grijeh, ne bi bilo kazne. Kad ne bi bilo kazne, ne bi se očitovale Božje providnost, koja tuče u glavu avaku opacinu i dokazuje, da je Bog pravedi Sudac.

Da, ali Bog je i beskrajno milosrdan. Božje milosrdje prašte razmetnom sinu, koji oplakuje svoju zabudu i vraća se obnovljenom dušom u krilo svoje Oca. Crkva na Veliku Subotu u blagoslovu uskrane svijeće nazivlje Adamov prekršaj svrtnom krivicom (»felix culpa«), jer da nije bilo, ne bi se bila očitovale beskrajna Božja ljubav prema planu čovjeku u njegovoj smrti Sina Božjega na Krizu.

Zločin ima pozitivnu stranu u tome, što neminovno vuče za sobom kaznu. A baš kakva dovodi nas do spoznanja, da smo krivi, i onda vraćamo se za stramotice na put. U tu svrhu šalle svrta, odnosno priučite Bog protiv grešnog čovječanstvu razna postaja, nevolja, glad, rat, bolest, kušnja. To je značenje Boli. U holi fak i veliki umovi opoznali su svoju zabudu i krivicu. Obratili su se Bogu. Prihvatili su istinu evandjelja. Nije bio samo jedan Petar i jedna Magdalena. Nije bio štitaj Augustina i Jeronima osamljen. I staro i novo vrijeme potvrđuje istinu, da zalutali, tvrdokorni ljudi u Božjoj šibi nalaze lijek i

spasenje. A pravedi (rijetki su) podnose za dobro vedine.

II.

Tako biva u metafizičkom, t. j. u nadosjetljivom svijetu: istnu ugledamo, kad je uporedimo sa lazi. Dobrota se istakne, kad se ujuri za zloćom i obratno. Ne bismo znali, što je ljubav »scurt i blagost, kad ne bi postojala suprotna strana: okrutnost, koja baca čovjeka u podrazine sanjih svjeteri. Ne bismo znali i »sapravo, što je u računu plus (+), kad ne bismo spoznali što je minus (-), Ako hoćemo znati, što je tijelo ili tvar, treba da istražimo što je duh, ono što se ne vidi. Ako želis razumjeti »ovezom« život, vrijeme, nužno je da upoznaj ono, što je onkraj groba, vječnost. Ima radost, jer postoji i žalost. Postoji pojam mira, jer postoji njegova utasna suprotnost, a to je rat. Ima raj, jer postoji i pakao. Ima vjera, jer ima i »svjeter. Postoji lopovština, korpucija, jer ima i poštenih, čistih značajeva. Kad ne bi postojala oazna škrctost, ne bi joj bilo suprotnog pola: darežljivost i dobrobroštivo. Ne bi nas osvajao duh velikih poštvoznih ljudi i svetaca, kad nas ne bi odbijao mrski egoizam ljudi, koji rade i žive samo za — svoj ulitak. Svjetlost Kristova evandjelja istom onda zablista našoj duši, kad ga avestavno uporedimo s drugim vjerama, filozofijama i ljudskim naukama svih vrsta. To dokazuje dnevna obraćanja u svijetu pa i u našoj zemlji.

III.

I fizički svijet dokazuje nam tvrdnju, postavljenu u početku ovog razmatranja. Uzmimo primjer iz pojave svjetlosti. Kad bi u prirodi postojalo samo svjetlo, a ne bi bilo nikakve sjene, mi ne bismo opazili nijedan predmet i sva bi nam se naokolo činilo jednom svjetlom raznobojnom plohom bez plastičnosti, bez obzira. Da nema razornih i nevidljivih bakterija, zemaljska kugla bila bi zatrpana gornjim brama zelena lišća i neraspadnutih nrtvih liješina. Zdravlje čijenimo onda, kad ga nepaznjom izgubimo. Ne bismo imali pojma o brdu, usponu, kad ne bi postojala dolina, nizina. Duko, visine ima, jer ima i nizine. Nama i ne može biti jednoličnosti ili strahne i dosadne monotonije u prirodi. Svijet je biep, jer je raznolik. Imena velikih liječnika, kirurga pretpostavljaju teške bolesti i defekte našeg ljudskog organa. Velike zadubine, hramovi i manastiri često pretpostavljaju pokoru onih osnivačelja, koji su okajali svoje zloćine.

Borba između svjetla i sjene, vjera i nevjere, krpeosti i opatine jeste ona crvena nit, što se provlači kroz čitavu

Jesip i Josipa

Danas je praznik u našem mjestu. Mlada misa i ujedno svatovi. Prva djeca, kojima sam pomogla na svijet: Josip ima mladu misu, a njegova sestra Josipa svadbu. To slavi cijelo mjesto. S prozorcima na krovu viju se zastave. Ulice su čisto pomelene i posute zelenim lišćem i cvijećem. Cvjetni vijenčić viju se u velikim lukovima od prozora do prozora i dalje preko drveća. Kao na Tijelovu stoji i danas male djevojčice u bijelim haljinama, a vijenicima u kosti, i čekaju veliki trenutak, kad će smjeti pratiti novopovećene svećenika u crkvu k prvaj žrtvi svete mise A na nebu se sunce toplo osmijeli i veselilo njih.

Blagdan. Josip kao mladi svećenik, a Josipa kao sretna nevjesta. Dobro se udaje. Za drugog ravnatelja i trgovačkog vođu velike prednice. Zavidji joj cijelo mjesto. Koliko su se trudile druge majke i druge djevojke, da osvoje tog čovjeka, i nije im uspjelo. I njoj, koja se sa njim nije ni obazrela, koja na to uopće nije ni mislila, pala je u dio velika sreća. Josipa je svoima pristala. I ljepša djevojka Josipa je išla ravno svojim putem i nije se dala ničim zavratiti; nije popuštala i — osvojila je

muža. Bit će to sretni brak, ako svi znači ne varaju.

I ja sam prisutna na današnjoj svečanosti. To je rijetka zgoda, da je bacila pozvana na kakvu obiteljsku svečanost osim krštenja. Danas sam na mladoj misi i na svadbi kao službeni gost. Zato je danas moja radost dvostruko.

Josipa je današnj dan pošteno zaljubljen. Kad je Josip odlučio vjenčati i hito postati svećenik, bio je jedan od njegove braće u prvaj školi, a drugi na avučilištu. Najstarija sestra se htjela udati. A za sve je bilo premano novaca. Bilo je još troje mlade djece... Tako je petnaestogodišnja Josipa odlučila poći u tvorničku pisarnu. Htjela je zasluživati, da može pomoći bratu za školovanje. Spretna i pametna, kakovja je bila, munjevitom je brzinom naučila steno-grečiju i pisanje na stroju.

Dokora su se svi u poduzeću čudili njenom okretnosti u poslu i sigurnosti njenog ponašanja. Budući da je bila zgoda djevojka, stali su joj odmah udvarati. Neki su pokušali malim poklonima, pa su odteljeli. »Zahvaljujem, naćelna ne primam poklone«, rekla je Josipa i vratila stvari, da ih nije ni po-

gledala. Pokušavali su zatim drugim sredstvima: pozivima za kazalište i na koncerte. »Vocma ste ljubezni, ali zahvaljujem!« primetila je Josipa. »Hoću ti kuda ići, sama ću kupiti ulaznicu.«

»Još te tako staromodno, gospođice!« »Ne, nego tako moderna da imam hrabrosti i radim ono, što smatram da je ispravno. Ne želim biti nikome obavezna na zahvalnost i hoću da sačuvam slobodu.«

»Kako ste veliki! Ta i vi potječete od istog pramajmune kao i mi svi!« usudilo se jedan prigovoriti.

»Još nitko nije vidio, da je majmun postao čovjek. Ali da ljudi postaju majmun, vidim svaki dan.« odrezala je Josipa. Svojom prirodnom oštromopati predobila je šaljivčije, a polagano našla je i svoj mir. Samo jedan, rođak tvorničara, bio je jednog dana dovoljno drzak, da sebi pruiti malu njeznotu, i pogledao ju je po licu. Oni je Josipa rekla tako glasno, da su svi čuli: »Molim, ručnik vesi u garderobi. Nisam ovdje namjenjena kao krpa za vaše priljave prste!«

»Draka žaba«, zamrmijao je odbijeni, ali je zato raslo poštovanje pred malom djevojkom. Poisgano su postupali s njom kao s pravom damom i čuvali je, da joj ne dođu prebuna. Josipa nije bila drska; naprotiv, bila je priznana i uslužna, doklegod su drugi ostali u dozvoljenim granicama. Zato su joj mi-

slili bile kod posla; radila je izvrsno. Napredovala je. Polagano je svratila na sebe pažnju trgovačkoga ravnatelja u tvornici. Kad je Josipa jednom bila bolesna, toliko mu je manjkala, te je odlučio, da je narednog dana posjeti. Tako je došao u obitelj poglavara željeznice stаницe.

»Trebatu nam, gospođice Stein; morate brzo doći.«

»Nitko nije nenadokojiv, rekao je sam Bismark. Kad moj brat bude gotov za dvije godine, onda...«

»Onda nas valjda ne kanite napustiti i postati njegova domaćica? To ne ide...«

»Mjesto je već popunjeno. Na njega čeka naša mala, najmlađa sestra. A ja ću postati nešto drugo. Sestra za dojenčad...«

»Zar baš moraju biti tuda dječaci?«

»To ne mora, ali čovjek ne zna, da li će doći do svojih...«

Brbljivo se sasvim bezaleno u krunu obitelji. »Da li ću dobiti pravoga muža, takvog, kojeg bi htjela za oca svojoj djeći, da mogu preuzeti odgovornost za...«

— Imate dovoljan leborer.

»Ah, ta to nisam nićakovi muzevi, koji su trčali za svakom suknom i misle, da si smiju uz žalicu čokolade dozvoliti razno drskosti — to su — žalosne prilike!«

Od toga dana je ravnatelj uhvatio prava ljubomornost. Ako netko dođe,

„Tražite najprije kraljevstvo Božje...“

Mnogi se i dobar vjernik moćna kolju pit zamilio nad riječima Evanđelja: „Tražite najprije kraljevstvo Božje, a ostalo će vam se dati...“ Zamislilo i posumnjao u mogućnost praktična razloga, što se ove riječi Evanđelja mogu tumačiti i tako, da se u ovome slučaju, za materijalni život ne treba ništa binuti. Međutim tome nije tako, jer tražit će najprije kraljevstvo Božje ne znači, da se mora zaboraviti tjelesni rad i skrb za održavanje tjelesnog života. Traženju kraljevstva Božjeg, skrbi za dušu, daje se samo prvenstvo, jer će se ostalost dati samo po sebi: ne darom ili poklonom, nego radom, znojem lica svogac, ali radom, koji će imati uvijek pred sobom sliku Božjega kraljevstva.

A tako je i doista? Kad bi svi tražili najprije kraljevstvo Božje, kada bi ne samo u svom radu, nego i u svojim htijenjima pa i mislima imali na umu prvenstvo ovoga svijeta i živu sliku vjernosti, tako bi za svakoga od nas došla zemaljskog blaga. Na zemlji bi zapravo savladalo blagostanje, jer bi nestalo odmazde, svodila bi se na pravednost, postigala siromašnost i t. d.

Što znači zapravo tražiti najprije kraljevstvo Božje? Ništa drugo nego živi otok, kako određuje deset Božjih zapovijedi, koje uređuju odnos čovjeka prema Bogu i čovjeka prema čovjeku. Kada bi se u životu posvema provodilo deset Božjih zapovijedi, svijetom bi vladala ljubav, svijet bi živio u miru i blagostanju, a osudica bi bila riječotat.

Doista, prvenstvo traženja kraljevstva Božjeg osigurava čovjeku također dostojan zemaljski život te mu pruža nadu i za vječno dobro.

Inoslav

„Pisma pape Celestina šestoga ljudima“

U Firenci kod izdavača Vallecchi izdao je poznati talijanski pisac Ivan Pajzani, 1948. godine, pisma. Prvo izdanje bilo je u mjesec dana na jagnu rasprodano. Izašlo je već drugo izdanje te zanimive knjige. Papa Celestin VI. nije nikada živio. Zadnji papa tog imena bio je Celestin V., koji je vladao crkvom god. 1294., te je poznat po tomu, što se je odrekao papinske časti. Preko izmišljenog pape Celestina VI. govori Papini današnjemu svijetu. Taj dobri čovjek pisao je ova pisma: narodu, koji se naziva kršćanskim, sveo-

nicima, monašima i fratrima, bogoljubivima, bogatašima, sirotama, vladarima naroda, državljanima i podanicima, ženama, pjesnicima, povjesničarima, učenicima, odijeljenim kršćanima, Zidovima, onima, koji su bez Krista, onima, koji su bez Boga, svim ljudima. Nakon što je Celestin VI. progovorio svim tim ljudima, te im jasno i odlučno pokazao, što su u današnjem svijetu i što bi morali biti, da udovolje zadaci, koju im je Bog odredio, diže svoju molitvu Bogu te moli za cijeli svijet. Nakon pisma dakle, što ih je papa namijenio gore navedenim naslovima, nalazi se papina »Molitva Bogu«.

Kakav je taj Papinijev papa Celestin VI.? On ga opisuje u svom »Predgovoru« provodivši na početku knjige. Papini smatra sebe prevadivcem. Veli nam, da je ta papina pisana našom ljudnim slučajem u nekom starom samostanu, koji je bio ukinut. Papini je prvi ta pisma »prevodio« iz latinskoga i objelodanio.

Prema Papiniju živio je Celestin VI. u tmurno doba oluje i krvi. To je doba veoma slično vremenu, u kojemu živimo sada. U burno doba pape Celestina VI. činilo se je, da je solona, vladar ovoga svijeta, napao sve svoje sile, da baci ljudski rod u očaj, te da uništi sve, što ravna i rasvijetljuje taj život. Činilo se onda, kao i danas, da su ljudi u svom bjesnilu zaboravili ili zatomili svaki osjećaj pravde, svaki poticaj ljubavi. No papa Celestin na sve to nije šutio. Nije se dao zavesti od napasti onog kukavičuka, koji se vrlo često sakriva pod imenom razboritosti. Govorio je jasno, otvoreno i odlučno. Govorio je svima, a ne samo onima, koji su ga priznavali namjenikom Krista na ze-

povijest ljudskog roda. Upravo za to, što je čovjek ograničen i slab, što je podložan varci i zabudi, mora postojati lanterna, ogromni reflektor, koji osvijetljuje dobru i zlu stranu svega što je ljudsko i prolazno. Mora postojati kršćanska Objava: ljudi, ovo ćete jerovati, ovako ćete djelovati! Inače smo u mraku sveta mogućih snunja i neznanja u onome, što je za nas najvažnije, a tih se naše vjernosti i vjernosti, naše konačne sreće.

Stojimo zapanjeni pred orijaškom keulom Božje Providnosti, u koje su bakačinu osnovu uliti složini i noći našeg vremena, da se sagradi novi vijek i novi, bolji, buduć čovjek. Previše smo stari, sićušni i slabi, da bismo mogli prodrijeti u Božju osnovu budućnosti. Ali vjera sama u najzreplju mudrosti Svevmoćnog Tvorca ulijeva u našu dušu stoljetni mir i životnu nadu u Ishtiu, koja konačno poljeđuje. Samo da nam Krist ne predbaci maloučnost kao našo petru: »Čovjeko male vjere, zašto si posumnjao!« N. S.

osvoji Jospino srce i njemu je uzme... Ne, to se ne smije dogoditi! Nije bilo tako njoj se približiti. Kad je jednog dana nakon dugog razmišljanja pokušao vodu navesti na svoj mliz. Jospa ga je pogledala tako prijekorno i žalosno, kao da joj se srušilo pol neba i rekla je samo: »Ali gospodine ravnatelju! Suze su joj zasleale na očima...«

Konačno je se sjetio, da je najbolji stari, prokušani put. Otišao je još istoga dana pogledati stanicu i zaprosio njegovu kćer. Sa svom je oče mogao biti zadovoljan. Bio je pošten, ispravan čovjek, iste vjere i osiguranog namještanja. Jospa je već davno zavolila ravnatelja, a da to nije ni znala. Tek je danas opazila, da je nešto drugačija nego inače. Bila je gorko razočarana i ozalošćena, da je i on takav kao ostali! Ali se zablada, brzo razjelasila. I sunce se opet smijalo...

Jospa je htjela ostati u službi, dok Josp ne svrši svoje nauke. Otac je nerado dopustio, da i u buduću radi zajedno sa svojim zaručnikom.

»Dijete, čuvaj se i ostani čista. Uvijek misli na to, da sve mora tako biti i ostati, da te mati i ja u svako doba možemo vidjeti i da se nikad ne moraš štediti. Častan čelov, da. Ali ne previše, dijete, ne previše. Ne izgubi se sad, kad si se već tako dugo valjano držala. I pred dragim zaručnikom moraš bezuvjetno čuvati svoju čistoću.«

Jednom se je ravnatelj malo zaboru-

vio u razbuktaloj strasti. Ali se je djevojično srce odmah umznilo. »Pavle, za koga ti mene danas držiš? Zar sam ti za to dala povoda? Ako ti sutra ne budeš došao i molio me za oproštenje, mi se rastavljamo...« i otišla je jedan sat prije uredovnog vremena. Drugog dana, u nedjelju, stajao je ravnatelj već u osam sati ujutro pred postajom, neodlučan, da li bi već sad smio pitati za Jospu. Tek je sada pravno znao, kakovo bogatstvo ima u toj djevojci. Bio je prepoban, a da ne vidi, koliko se neodlučno ponio.

Kad sam godinu dana nakon svadbe, malo prije početka svjetskog rata, pomogla na svijet prvom njihovom djetetu, doznala sam tu povijest zaručaka. Pripravljeno mi ju je sam ravnatelj dok sam bdjela uz njegovu ženu, kad se govori o svemu i svačemu.

»Kad bi sve djevojke bile takove, kakova je bila moja žena, zadrželo bi velika množina brakova bila sretna. Vjeruje mi, da je to najvažnija točka, na koju pri svim reformama nitko ne misli: čistoća prije braka. Kad bi mladi ljudi nerani i čisti stupali u brak, bilo bi bračno pitanje riješeno.«

Tako je moja Jospa sebi položila temelj za sretnu brak. Muž je pravodobno naučio, da svoju ženu od srca štiti, te ni najmanja žena prošlosti ne leži na mladoj sreći. Kuća nije zidana na pjesniku, sagrađena je na stijenj.

Primalnja Elizabeta Burger

mlji. Upravlj je riječi svoga velikoga srca kao zrak svjetla acima svijta.

Radi toga će, veli Papini, ta pisma, koja otkrivaju plemenitu i neustrašivu dušu pape Isprviđeača i mučenika, moći i u naše vrijeme rasvijetliti, otkrijepiti, voditi, potresti, ganuti, raspaliti. Nijesu upravljena ta pisma samo kršćanima, već svima ljudima svih staleža i svih naroda, a naročito onima, koji teže za tim, da se svijet spasi pomoću nadnaravnog kršćanstva.

Celestin VI. je opisan kao sjajno svijetlo u tmini svoga vremena i kao

jedan od najvećih papa. Bio je ljubava i mudar, nepokolebiv u vjeri. Bio je tako neutraživ, da su ga maloučnici katkad smatrali preslanom i avajni istine. Bio je gorljiv, revan, rječit, uvijek pun vatre u borbi za Krista. No imao je i jednu manu, koju su mu prodbacivali složno i prijatelji i neprijatelji. Bila je to prevlika protodužnost i plemenitost duše. Unro je kao mučenik zadnjih dana Velikog Progona. To su glavne crte, kojima Papini označuje Celestina VI. Možda će list »Gore srca« doneti hrvatski prijevod kojeg od spomenutih pisama.

DOPISI

IZ BAŠKE (otoč Krk)

Neobična procesija

Dne 1. t. mj. održala se je u župi Baška dosada nevidjena procesija. Uz ogromno učesno naroda cijele župe nosile su se nove slike Križnog puta u zavjese svetosti Majke Božje na Gorici, koje je narodu ovoga kraja vrlo omiljene, a poznato je narodu čitavog otoka Krka. Slike je darovala harna gđa Tekla Dujmović iz Baške, a izradljene su od umjetničke ruke jednog svećenika, koji je u modernoj formi karikaturalno same dogodjaje, tako da im ne trebaju napisli.

Procesija je krenula iz župne crkve u Baški rodno polje, otkrila 3 km puta na brdo Majke Božje, odavajući ganutljivi prizor puta na Kalvari. Slike su nosili mladi muševi mjesta Baške, Jurandova i Batmlija jednu iza druge uz pobožnu pratnju djevojača u crmini. Između pojedine postaje stupale su djevojčice u bijelim dugačkim haljinicama noseći prekrasne liližane i dajući na poseban način slikovitost ovog, u pravom smislu, križnog puta. Cijeli prizor crčje je brujanjem zvonova okolišnih crkava i napunilo sav narod nekim svećim oduševljenjem. Procesija je dočekana od velikog broja ljudi kod samog vješta, gdje je otac franjevac održao lijepu govornju i blagoslovio sliku, koje su bile zatim svečano dignute na svoja mjesta.

Istoza dana završila se je ujedno i svihanjska pobožnost u tom sveštitu sa kratkim blagoslovom. Zatim je velič. g. župnik održao kratak govor diviči

se, u ostalo, upravo velikom broju ljudi. Time je u prvoj zboru završila ta neobična svečanost. Očevička

HODOČASJE MAJCI BOŽJOJ NA UČKU

Na Duhovski ponedjeljak obavila je lijepe svečanost uz tinaru al. i Gospinu crkvicu pod samim vrhom Učke gore. Svećenici je okolišnja sa dopratili su onamo mnoge od svojih vjernika. G. župnik iz Laništa došao je sa hodočasnima na Duhove sveče, drugi su pripjeli na Duhovski ponedjeljak u ranu zoru. Svi putjevi: iz Kozliaka, Čepića, Šušnjevice, iz Boljuskoga Polja i Vranja izvijeli su od pobožnih hodočasnika. Obronci Učke odjekivali su nabožnim pjesmama.

U crkvi redale su se sv. mise od 6 sati ujutro do 11 prije podne. Oko 350 hodočasnika primilo je sv. sakramente. Zajednički sv. misn obavio je velič. Milanović Božo ml. i 10 i po sat, a lijevo je pjevao Marijine i ostale nabožne pjesme pjevački zbor iz Laništa. Veleč. Pavlišić, duhovnik s'omenšta u Pazinu, održao je propovijed.

Poslije mise bio je skroman ručak, koji je svaki sa sobom donio, a zatim je bila u procesija s kipom Bl. Gospe. Premda se sastajala kiša, održana je procesija u najljepšem redu. Svi, koji su učestvovali kod hodočasnja, odnili su lijeni dotraj prave kršćanske nabožnosti, željni da se što prije vrate k ljepoti Gospi na dragoj Učki.

Tom su se prigodom sabrali milodari za poručenu crkvu u Vranju te se je sakupilo preko 16 tisuća lira.

Uslinjenje pitomaca u Biskupsko sjemenište u Pazinu

U zavod se primaju samo tjelesno i duševno zdravi i čudoredno nepokvareni dječaci, koji imaju dobre kršćanske roditelje, te se namjeravaju posvetiti svećeničkom zvanju.

Djaci, koji želi biti primljen u Biskupsko sjemenište u Pazinu, neka viatoručno napisie i pošalie molbu svojem Biskupskom Ordinarijatu najkasnije do 1. kolovoza, a u isto vrijeme neka obavijesti u tome Ravnateljstvo sjemeništa.

Molbi treba priložiti: 1. krani list, 2. posljednju školsku svjedodžbu, 3. obiteljsku izvjesnicu (župnikovo popis članova obitelji), 4. preporuku svog župnika, 5. iskaz o imovinskom stanju, 6. lječničku svjedodžbu. Na molbi mora biti označen točan naslov molitelja.

Djaci, koji bude primljen u zavod, imaa sa sobom donijeti: 1.) molitvenik »Oče, budi volja Tvoja« — XV. izdanje, 2.) Krunicu, 3.) 2 ručnika, 4.) čarape: 6 para ljetnih i 4 para zimskih, 5.) 4 košulje, 6.) 2 noćne pošulje, 7.) 6 rupčića, 8.) maju gornju, 9.) 2 donje majice, 10.) 4 gaće, 11.) 2 ubrusica, 12.) strunjaču (štramac) i jačuk, 13.) 2 plachte (lančene), 14.) 2 ponjave, 15.) jedan jorgan (koltrbu), 16.) odjelice: 1.) ljetno i 1.) zimsko, 17.) zimski kaput, 18.) bijeli pokrivač za krevet, 19.) kapu ili šešir, 20.) jednu tvrdu i jednu m-kanu četku za cijelu i četkicu za mazanje, 21.) četku za očišće, 22.) četkicu za zube, 23.) jedan običnu čašu (žumid) i 24.) kisobran ili kišnu kabanicu.

Siromašniji pitomcima može ravnatelj dozvoliti, da koji od navedenih predmeta ne donesu. Vsiuq godišnjeg doprinosa za uzdržavanje određuje Preč. Biskupski Ordinarijat. Broj za oznaku rublja javlja primljenim pitomcima Ravnateljstvo pravovremeno.

Prijamni ispit za 1. razred obaviti će se u četvrtak dne 3. srpnja u 8 sati. Želi želiti pristupiti tom ispitu, mora se prijaviti Ravnateljstvu barem osam dana prije. Ispit se polaze iz vjeronauka, hrvatskog jezika i računanja, kako je to bilo javljeno u prošlom broju »Gore srca«. Dječaci, koji se ne bi mogli prijaviti za taj ispit, moći će ga polagati nešto kasnije na početku školske godine.

Ravnateljstvo Biskupskog sjemeništa u Pazinu

Priredba u pazinskom sjemeništu

Za zaključak školske godine priredba će djaci Biskupskog sjemeništa ove godine svečano priredbu. Prikrakat će operetu u 4 čina od R. Ugucetoni: »Oko sokolova«. Muziku je napisao D. A. Angelini za soliste, muški i dječji zbor. Opereta će se davati četiri puta, i to 22. lipnja u 4 s. popodne, 26. lipnja u 10 s. prije podne, 28. lipnja u 8 s. uvečer i 29. lipnja u 4 s. popodne. Kako za tu priredbu vlada veliko zanimanje po našim okolinim župama, to se svaki mora na vrijeme unaprijed pobrinuti kod svoga g. župnika za ulaznicu, jer nitko bez ulaznice neće biti pušten u dvoranu.

Molimo svu gospodu župnike da nam odmah javu, koliko ulaznika trebaju a nerazdijeljene da vrata na vrijeme primje priredbe. Ulaznice su besplatne, ali molimo dobrovoljni doprinosa za pokrće troškova i pomoć sjemeništu.

Ravnateljstvo Biskupskog sjemeništa u Pazinu

Iz katoličkog života

LITANJE ZA SJEDINJENJE

Crkva je odobrila zanimive litanje za sjedinjenje kršćana, i to za upotrebu katolika zapadnog širokog obreda. Među prošajama tih litanija jesu i ove: »1. Radi naše nesrećne nesposobnosti, kojim otkrivamo mrlju u oku naše odlične braće radije nego da gledamo njihovu čvrstu i iskrenu vjeru i dobru volju — oprost nam, Gospodine! — 2. Radi ironije, tjesnogrudnosti i pretjeranja u našem raspravljanju s njima i radi naše tvrdice prema njima i strogo sudu glede njih — oprost nam, Gospodine! — 3. Radi zlog primjera, koji im dajemo našim životom, pa time slabimo, umanjimo ili dapače unistavamo učinak Tvoje milosti u njihovim dušama — oprost nam, Gospodine!»

Litanje su inače kratke, ali se odlikuju aktuelnošću i duhom praktičke poniznosti.

IŠTOČNA KONFERENCIJA

Deveta god. istočna konferencija održala se je u New-Yorku. Uredništvo fordhamsko katoličko sveučilište u mjesecu ožujku. Glavni predmet, kojim se je konferencija bavila, bio je »Rim i Balkan«. Govorilo se je također o crkvi u Rumunjskoj i o euharistiji u prvim vremenima kršćanstva. Sveučanu službu Božju po bizantskom obredu služila su tri svećenika u katedrali sv. Patrijca. Bio je prisutan i kardinal Spellmann, nadbiskup u New-Yorku.

SPAGOSLOVENSKO SV.

Prigodom okupljanja staroslovačkog groblja u Pragu u Slavoniji pronašli su staroslovensko svetište. Takva su svetišta samo tri na cijelom svijetu.

DRAGOVANO SV. PISMO

Tako zvano »Gutenbergovu biblija« (Sv. Pismo), tiskana 1455. god. i jedina knjiga te vrsti na svijetu, prodana je u Londonu za 4 i po milijuna dinara ili 15 milijuna lira.

MODERNI REDOVNICI

Sv. Otac papa Pjio XII. odobrio je svojim dekretom tako zvane redovničke družbe za svjetovnjake. Članovi tih družba ostaju u svojim zvanjima, žive u svijetu i nemaju redovničkih odjela, ali polžu zavjete ka i svi ostali redovnici.

ŠKOLA ZA SOCIOLOGIJU U FRIBOURGU

Na međunarodnom katoličkom sveučilištu u Fribourgu u Švicarskoj osnovana je škola za političke i socijalne znanosti. Škola je određena za one, koji su već svršili sveučilišne nauke. Škola ima biti središtem za proučavanje temeljnih problema, koji se tiču pojedina i društva. Škola je samostalan zavod pripojen fribourskom sveučilištu. Tma svoju posebnu organizaciju i pravila. Upisati se može svatko, koji je već svršio koji fakultet. No i praktično vršenje kojeg primjerenog zvanja može biti dostatna kvalifikacija za upis.

POMIROU SE S CRKOVOM

Poznat svćenik Josip Wittig, pisac raznih knjiga, vraćao se je opet u katoličku Crkvu. Njegovu konjiciju bile su stavljene na indeks. Kasnije je bio izopćen iz crkve. Govorilo se je, da su mu nacisti ponudili neko biskupnu stolicu, no da je on to odbio. Sada je započet da se nalazi u nekoj bolnici u obalnoj Njemačkoj, jer je morao otići iz Šleske.

ZAJEDNIČKA MOLITVA KRUNICE U AMERICI

Apostol moljenja sv. krunice u obitelji. o. Patrik Paten organizirao je za 15. svibnja ove god. zajedničku molitvu sv. krunice preko radija. U molitvi je sudjelovalo oko 10 milijuna ljudi. Predmoliti su filmski umjetnici iz Hollywooda.

NAJSTARIJI KARDINAL

Je kardinal Gennaro Granito Pignatelli di Belmonte, dekan sv. Kolegija (t. j. zbora kardinala). Ovih je dana slavio svoju 99-rođendan. On je zadnji živi kardinal, kojega je imenovao papa Pjio X. Kardinalom je imenovan u studenom 1911.

NOVI ENGLESKI POSLANJE

škol Sv. Stolice jest Ivan Viktor Petrovne.

KATOLIČKO DRUŠTVO ISTINE U ENGLESKOJ

raspačalo je lanjske godine 1 milijun i 485 tisuća 628 brošura, tako u Engleskoj vlada nestašica papira. God. 1948. raspačalo je oko 80.000 brošura više nego god. 1945. Te su brojke iznijeli na godišnjoj skupštini u travnju ove godine. Najviše je brošura napisao poznati engleski isusovac Martindale, koji je pet godina bio interniran u Danskoj pod njemačkom okupacijom. Društvo ima 19.306 članova.

NJEMAČKI KATOLICI I RADIO

Njemački katolici u britanskoj zoni traže, da se postavi kršćanska radio-stanica. Taj su zahtjev iznijeli najviše radi toga, jer programi sadašnjih radio-stanica imadu čitli protukršćanski značaj. I protestanti zahtijevaju takvu stanicu. Potrebno je, da se narod opet vrati kršćanskom mišljenju i životu. Takva radio-stanica već postoji u Holandiji. Zatražena njemačka stanica bila bi i za katolike i za protestante.

ŠKOLA ZA ZARUČENICE

Katolička akcija otvorila je u Budimpešti 15 škola, kojima je zadaća da pripravljaju djevojke od preko 15 godina za kršćanski bračni život.

500 NJEMAČKIH ZAROBLENIKA

koji su u taboru blizu Chartres-a (č. Sartra) u Francuskoj učili bogoslovlje, vratilo se je za Uskrs kući u Njemačku.

KARDINAL PETAR PUM.ŠOŠIĆ I BIONDI

prefekt kongregacije za širenje vjere, slavio je u travnju o. g. 50-godišnjicu misništva. Sv. Otac mu je čestitao.

TIJELO SV. TEREZIJE MALOG ISUSA

nosili su od mjesta do mjesta kroz sve pokrajine Francuske. Naskoro će ga opet prenijeti u Lisieux (Lizé), gdje će svečano proslaviti 50-godišnjicu njene smrti.

SVEĆENICI TREBAJU DVOKOLICE

Biskupa Kominaka, upravitelja biskupije u Opolu u Poljskoj, upitali su, što bi mu sada najviše trebalo. Odgovorio je: »Trideset motornih dvokolica i 100 običnih dvokolica. Naima mnogi od njegovih svećenika imaju dvije ili tri župe. Konja ima vrlo malo. Svećenik mora dakle ići ili pješke ili dvokolicom.

MUČIO JE SVEĆENIKE

Nadzornik gestapovske policije u Pragu Kurt Oberhauser je osuđen na smrt, jer je proganjao i mučio češke svećenike. Odsuđen je za smrt od najmanje 20 svećenika, zato što je dao zatvoriti razne samostane, a redovnice je dao otpremiti u koncentracijske logore.

VARŠAVA POPRAVILA CRKVE

25 crkava popravljeno je dosada dielomno u Varšavi. Te su crkve bile oštećene uslijed rata. Samo je jedna crkva potpuno obnovljena. Neke crkve bit će popravljene odnosno obnovljene ove godine.

BLAGOSLOV PREKO RADIJA

Nedavno je u Rimu u bazilici sv. Ivana Lateranskog bio je zaređen Englez F. Bullen. Tom je prigodom blagoslovio svoje roditelje u Engleskoj preko vatikanskog radija.

KNJIGE ZA LUBINSKO SVEUČILISTE

Engleski kardinal Griffin odobrio je poziv, da bi ljudi darivali knjige starom poljskom sveučilištu u Lublinu. Nijemci su popalili ili opljačkali više od tri četvrtine knjiga sveučilišne biblioteke. Naročito manjkaju knjige za grčki i latinski jezik.

AUSTRIJSKI BISKUPI

predložili su nakon svog sastanka pod vodstvom kardinala Innitza austrijskoj vladi rezoluciju, kojom traže, da vlada izvrši svoju obvezu, koju je preuzela lani, naima da će ostvariti slobodni i demokratski program za uspjeh austrijske mladeži.

ZNAMENITI GUSLAK POSTAO KATOLIK

Fritz Kreisler, svjetski violonista (guslák) i njegova supruga postali su katolici i primili su zajedno sv. pričest u New-Yorku. Kreisler se rodio 1876.

u Beču kao sin liječnika. Pripravio se je temeljito za sv. krst. Prošao je mnogo knjiga o crkvi u engleskom i drugim jezicima. Novi Zavjet je pročitao u grčkom jeziku. Obratio se je na katoličku vjeru iz protestantizma. Prvi je koncert s guslana priredio, koji je bilo 7 godina, a došao je u Ameriku da priredjuje koncerte, kad mu je bila 18. godina. I njegova je žena bila protestantkinja. U svibnju 1943. postao je američki državljanin.

VJERSKA ŠKOLA PO POŠTI

Otac Talon u Sjevernoj Americi uvao je posebnu vjersku školu po pošti. Prigodom dopisivanja po pošti pomaže ljudima do zdravog vjerskog uspjeha. U prošloj godini javljalo mu se svakog mjeseca u tu njegovu školu 1000 novih učenika, među kojima većina nekatalika. Na koncu završene obuke dobiva svaki učenik posebnu diplomu.

RAZNE VIJESTI

55. rođendan maršala Tita proslavljen je na svečani način u cijeloj Jugoslaviji. Maršal Tito primio je tom prigodom mnogobrojne čestitke iz Jugoslavije i inozemstva.

Pred Vrhovnim sudom NR Hrvatske započela je dne 29. svibnja javna rasprava protiv ustaških vojskovođa i ministara Slavka Kvaternika, ustaških ministara dra Vladimira Keška, dra Mehmeda Alajbegovića, dra Osmana Kule-novića i Fridriha Navratila, te predstojnika Pavelićeva vojnog ureda Ivana Perčevića te Hitlerovog poslanika kod ustaške vlade Sigfrida Kaschea. Protiv njih je javni tužilač NR Hrvatske podigao optužbu zbog krivičnih djela iz Zakona o krivičnim djelima protiv naroda i države. Iza održane rasprave izrečena je osuda svim okrivljenima, pa su svi bivši ministri i najbliži suradnici Pavelića osuđeni na smrt strijeljanjem, a Sigfrid Kasche na smrt vješanjem.

General-major Večeslav Holjevac, koji je do nedavno bio na čelu Vojne uprave I. A. za Istru, Rijeku i Slovensko Primorje, imenovan je za šefa jugoslavenske vojne misije kod Savezničkog kontrolnog savjeta za Njemačku u Berlinu.

Filmski grad izgradit će se u okviru Petogodišnjeg plana u okolici Beograda. Za razvoj kinematografije u Jugoslaviji predviđena je svota od jedne milijarde i 500 milijuna dinara.

Smrtna kazna ukinuta je u vrijeme mira u Sovjetskom Savezu ukazom Prezidiuma Vrhovnog Sovjeta SSSR. Mjesto te kazne primjenjivat će se kazna upućivanja u radne logore za popravak s rukom od 25 godina.

Engleski Donji dom (parlament) prihvatio je zakonski prijedlog, kojim se u Engleskoj uvodi obavezna vojnička služba.

Italija je službeno zatražila, da je prime za člana Organizacije ujedinjenih naroda.

Novu talijansku vladu sastavio je nakon krize, koju je potrajala 18 dana, ponovno vođa talijanske kršćanske demokracije De Gasperi. U vladi ima 10 kršćanskih demokrata, 1 liberalac, 1 narodni demokratski i 3 izvan stranka. Ministar vanjskih poslova je ponovno Giorgio Sforza. U vladi nema ni socijalista ni komunisti.

Tajnik Organizacije ujedinjenih naroda Trygve Lie izjavio je, da će guverner slobodnog tršćanskog zemljišta biti imenovan nakon što budu mirovni ugovori, pa tako i mirovni ugovor s Italijom, odobreni od svih zainteresiranih država.

Američko ministarstvo poljodjelstva javlja, da su stručnjaci tog ministarstva pronašli način, na koji će dobivati alkohol iz mlijeka.

Velike demokracije protiv glada održali su radnici u gradovima Ram-scheidu, Lemetu i Lutringhausu u Ruhrskoj oblasti.

Najdublji petre-čiji kriv izbušit će na poluotoku Apseronu nedaleko grada Baku na Kavkazu u Rusiji. Izvor će biti dubok preko 4800 metara. Za bušenje će upotrebiti najnovije strojeve.

Trst je, ka to piše švicarska novina »National Zeitung«, postao pravi raj za rastavljenje. Dopljenik toga lista javlja, da kod tršćanskih odvjetnika leži već 11 tisuća molbi za rastavu braka, a 15 tisuća ih se još očekuje.

U Italiji ima prema podacima talijanskog ministarstva 2 milijuna 117 tisuća i 443 nezapoštena radnika.

Poslojaska Jarna, koja je radi svojih ljepota poznata u citavom svijetu, svečano je otvorena u nedjelju dne 25. svibnja. Ta jarna spada među najveličanstvenije javne na svijetu. Kroz nju protječe rijeka Pivka. Izletnici se mogu voziti kroza nju maenim tramvajem.

Snijeg je zapao u sedam najsvečanijih saveznih država Sjeverne Amerike i ozbiljno ugrozio žitna polja. I u Rusiji je, kako javlja moskovska radio-stanica, nastupio val studeni. Daleko na ruskom sjeveru zapao je snijeg.

Ujmo najbogatiji savjet u Engleskoj, U Leedsu u Engleskoj umro je grof Harewood, burjak engleskog kralja Duge. Za njega kažu, da je jedan od najbogatijih ljudi u Engleskoj.

Nedaleko francuske luke Marseille (Marsé) eksplodiralo je skladište, u kojemu je bilo skupljeno 10 tona granata. U nesreći je zaglavilo 6 francuskih radnika.

Kuga se je pojavila u krajevima oko gradova Sanghaj i Nankinga u Kini. Dosada ima 10 mrtvih. Ustanovljeno je nadalje, da u Sanghaju ima oko 5.000 gubavaca.

Ogromna mnoštva hrusteva pojavila su se u nekim krajevima Austrije. U Stajerskoj ima tih hrusteva u tolikim količinama, da su na pojedinim mjestima sprječili promet i prisilili bicikliste i motocikliste, da siđu sa svojih vozila.

Veliki sportski stadion gradi se u Zagrebu. U njemu će moći stajati 30 tisuća gledalaca.

DAROVU ZA BISKUPNO SJEMENISTVO U PAZINU

N. N. iz Susaka L. 40.—; Pred. g. župnik Lazarčić iz Sv. Nedjelje Lab. L. 1.000.—; Jedan svećenik L. 10.000.—; Djevojke iz Kršana L. 1.045.—; Pred. g. dekan dr. Maurović iz Gračca L. 300.—; Djevojke iz Skitlače L. 150.—; N. N. iz Trova L. 1.000.—; Trošt Juraj L. 200.—; Selo Širočepci L. 129.—; Širočić Katarina L. 1.000.—; Kapelanje Pregara i Gradina L. 1.500.—; Razni darovi preko lista »Gore arca« L. 11.693.—; Močibob Ivana L. 153.—; Ivančić Slava (Slovenija) sakupila L. 1.323.—; Pred. g. Sosa Josip, župnik u Savudriji L. 3.763.—; Fabijan Katica L. 200.—; N. N. iz Pićna L. 200.—; N. N. iz Pićna L. 60.—; Modesto Karlo iz Kafanara L.100.—; G. Mateljčić L. 70.—; Bubić Katarina L. 1.000.—; Gdijca G. N. iz Pazina L. 1.000.—; Bertanosa Ivan iz Karolje L. 300.—; Flego Antun iz Karolje L. 200.—; Obitelj B. iz Previža L. 50.—; Sušljan Ivan iz Karolje L. 200.—; N. N. iz Kanfanara L. 150.—; Obitelj U. iz Pazina L. 300.—; Obitelj G. iz Pazina L. 1.000.—; N. N. L. 295.—; Gdja N. N. L. 150.—; N. N. iz Buzeta L. 100.—; N. R. Cerić L. 500.—; N. N. Sušak L. 55.—; Pamčič-Udovičić L. 120.—; S. N. N. Lindar L. 300.—; Smolica Marko iz Sv. Ivana od Šterne L. 100.—; Petar Jakus - Prato allo Stelvio L. 1.000.—; Našt.—dobrotvorima najljepša hvala i od Boga plać!

ZA FOND »GORE SRCA«

darovali su: N. N. iz Pićna L. 150.—; Grcbal Antonija — Lanšić L. 100.—; N. N. Cres-Lolija L. 500.—; G. S. i I. Rumanc L. 500.—; Petch Rudo — Pazin L. 100.—; N. N. L. 1.000.—; Karlović Marija iz Šminja L. 70.—; Poropat Anica iz Lanšića L. 50.—; Dvije djevojke iz Lanšića L. 50.—;

Uredništvo i uprava u Pazinu (Istra) — Pisma, rukopisi i neraspodani brojevi šalju se na naslov: »Gore Srca« Pazin (Istra). — Pretplatnici i povjerenici liste Istre i Juliske Krajine šalju novac na naslov: Uprava »Gore srca«, — Pazin (Istra) ili št. 784202 na uređ post. št. r. kod Gosp. ban. u Rijeci na naal: »Književno društvo Sv. Mohora za Istru Pazin«. — Pretplatnici iz Jugoslavije šalju pretplatu na naslov: Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda — Zagreb, Trg kralja Tomislava 2; i to čekom br. 40-704218. — Izlazi dozvolom Vojne uprave J. A. u Opatiji. — Uređuje Urednički odbor — Glavni i odgovorni urednik: svećenik Božo Milanaović — Tiska se u tiskari Narodne štamparije, Rijeka ul. Clotia 19.